

the structural organization of the lungs, causes shifts in the surfactant system, the severity of which depends on the degree of damage to the alveolar parenchyma.

УДК 616.9(574.5)

АрынғазыЖ.А.

ҚАЗАЛЫ ТҮРҒЫНДАРЫ АРАСЫНДАҒЫ COVID-19 КЕЙІНГІ СИНДРОМ

Патологиялық физиология кафедрасы

Ғылыми жетекші: м.ғ.к., патофизиология кафедрасының жетекшісі Жексенова А.Н.
КеАҚ «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті»

Кілттік сөздер: COVID-19, пост-ковид синдромы, сауалнама, мазасыздық мектебі.

Өзектілігі. ДСҰ мәліметтері бойынша 2022 жылдың ақпан айына дейін COVID-19 инфекциясын 420 млн адам жұқтырған, соның ішінде 5,9 млн халық қайтыс болған. ДСҰ ұсынған анықтамасы бойынша COVID-19 кейінгі синдром анамнезінде COVID-19 инфекциясы нақтыланған немесе күдікті науқастарда, негізгі симптомдар басталғаннан 3 айдан кейін дамып, 2 айдан кем емес уақытқа созылатын ауру. АҚШ және Мексика ғалымдарының зерттеуінде COVID-19-дан жазылғаннан кейін бірнеше айлар бойы сақталатын 55 симптомды атаған. Британдық мамандардың зерттеуінде 2020 жылдың сәуір айынан, сол жылдың желтоқсан айы аралығында COVID-19-бен ауырған науқастарда инфекциядан кейінгі синдромға COVID-19 ауырлық дәрежесі әсер етпейтіндігі көрсетілген.

Зерттеу мақсаты. Қазалы қаласында COVID-19 кейінгі синдромның таралу дәрежесін және инфекциядан кейінгі кезеңдегі науқастардың жалпы жағдайын бағалау.

Материалдар және әдістері. Зерттеуге Қазалы қаласының тумасы, тыныс алу жолдарының ауруларымен есепте тұрмайтын, COVID-19-бен ауырғанына 1 жыл толмаған 18 жастан жоғары адамдар іріктелді. Қатысушылар I топ - 18-44 жас (n=50), II топ - 45-59 жас (n=50) және III топ - 60 жастан жоғарылар (n=50) деп жіктелді. 3 кезең бойынша зерттелді: 1) зерттелушілерді сұрастыру, жалпы қарау, объективті тексеру; 2) аспапты (пульсоксиметрия, ЭКГ, кеуде клеткасының рентгенографиясы, іш қуысы ағзаларының УДЗ-і); 3) сауалнама (шкала тревоги Бека, анкета для выявления постковидного синдрома);

Нәтижелері. I топта диспепсиялық синдром 90%, жедел респираторлы ауру (ЖРА) белгілері 96%, тонзиллит белгілері 82%, миалгия 100%, артралгия 92%, II топта диспепсиялық синдром 98%, ЖРА белгілері 96%, тонзиллит белгілері 90%, миалгия 100%, артралгия 98%, III топта диспепсиялық синдром 100%, ЖРА белгілері 98%, тонзиллит белгілері 96%, миалгия 100%, артралгия 100% құрады. УДЗ өткізілгендер ішінде I топта (14 адам) холестаз белгілері 71,4%, II топта (31 адам) холестаз белгілері 71%, III топта (40 адам) холестаз белгілері 62,5% табылды. Пульсоксиметрия бойынша I топта SpO₂ барлығында 98-99%, тахикардия 54%, брадикардия 16%, қалыпты 30%, II топта SpO₂ 98-99% науқастардың 83% (43), 95-98% науқастардың 14% (7), тахикардия 50%, брадикардия 22%, қалыпты 28%, III топта SpO₂ 98-99% науқастардың 54% (27), 95-98% науқастардың 42% (21), 95%-дан төмен SpO₂ науқастардың 4% (2), тахикардия 74%, брадикардия 10%, қалыпты 16% көрсетті. 3-кезеңде I топта үрей жоқ (8 ұпай), II топта жеңіл дәрежелі үрей (15±2 ұпай), III топта 76% орташа дәрежелі үрей (24±1 ұпай), 24% жоғары дәрежелі үрей (47±1 ұпай) байқалды.

Қорытынды. Қазалы қаласы бойынша зерттеуге қатысқан 150 зерттелушінің 80%, яғни 18-44 жастағы 60% (30), 45-59 жастағы 82% (41), 60 жастан жоғары 98% (49)

зерттелушілерде COVID-19 кейінгі синдром анықталды. Зерттеуде синдромның ауырлық дәрежесіне науқас жасы тікелей әсер етіп, ауру барысын ауырлата түсетіндігіне көз жеткізілді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Петрова Н.Н. и соавт. Депрессивные состояния в структуре постковидного синдрома: особенности и терапия. // Обозрение психиатрии и медицинской психологии имени В.М. Бехтерева. -2022;- 56:1:1-С. 6-24.
2. Пахомова И.Г. На приеме пациент с диспепсией после перенесенной новой коронавирусной инфекции (Covid-19). Возможные пути решения проблемы. // Трудный пациент. -2021; №19 (2). –С. 46–50.
3. T.V. Glazanova, E.R. Shilova. Immune system disturbances after a new coronavirus infection COVID-19 // Russian Research institute of hematology and transfusiology. -Saint-Petersburg, Russian Federation. -2022; №14 (4). –С. 26-37.

Резюме

Арынғазы Ж.А.

Пост-ковидный синдром среди жителей казалинска

Кафедра патологической физиологии

Научный руководитель: к.м.н., руководитель кафедры патологической физиологии
Жексенова А.Н.

НАО «Западно-Казакстанский медицинский университет имени Марата Оспанова»
город Актобе, Республика Казакстан

Определили степень развития постковидного синдрома и состояние здоровья пациентов, перенесших COVID-19. Было взято 150 человек старше 18 лет, проживающих в городе Казалинске, у которых в течение года был COVID-19. В результате исследования постковидный синдром был определен у 80% изученных.

SUMMARY

Aryngazy Zh.A.

Post-covid-19 syndrome among residents of kazalinsk

Department of Pathological Physiology

Scientific adviser: c.m.s., head of the department Pathological physiology Zheksenova A.N.
Non-profit joint stock company West Kazakhstan Medical University named after Marat Ospanov, Aktobe city, Republic of Kazakhstan.

Determined the degree of development of post-covid syndrome and the health status of patients who underwent covid-19. 150 people over 18 years old, living in the city of Kazalinsk, who had covid-19 during the year, were taken. As a result of the study, post-covid syndrome was determined in 80% of the studied.

УДК 159.9-057.875

Жанатова А.А.^{1.}, Нұриахмет Г.Н.^{1.}, Жанабек А.К.^{2.}

ӘСКЕРИ ИНСТИТУТ КУРСАНТТАРЫНЫҢ ПСИХО-ЭМОЦИОНАЛДЫҚ ЖАҒДАЙЫН АНЫҚТАУ

Жалпы медицина факультеті

Ғылыми жетекші: м.ғ.магистрі Ахметова У. Ж.

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазакстан медицина университеті